

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Języka Polskiego
z Elementami Historii
dla uczniów szkół podstawowych
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2010/2011**

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: rejonowy

Data: 10.01.2011

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron i 26 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem **X bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem (X) i zaznacz inną odpowiedź znakiem **X**.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwa do uzyskania: **48**

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **40**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	Razem
Liczba punktów możliwa do zdobycia	3	2	4	1	2	1	1	2	1	2	1	4	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	7	48
Liczba punktów uzyskana przez uczestnika konkursu																											

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -
4. Członek -
5. Członek -

Zadanie 1. (0–3 pkt.)

Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli podane w ramce określenia osiągnięć starożytnych cywilizacji.

Wielki Mur, pismo klinowe, piramidy, hieroglify, papier, igła magnetyczna, kalendarz słoneczny, system dziesiętny i sześćdziesiąty, zikkurat.			
Osiągnięcia starożytnych cywilizacji	Egipt	Mezopotamia	Chiny
Budowle			
Osiągnięcia naukowo - techniczne			

Zadanie 2. (0–2 pkt.)

Wpisz podane w ramce imiona postaci obok informacji na ich temat.

Romulus, Spartakus, Mahomet, Homer

..... – z pochodzenia Trak, przywódca powstania niewolników w Rzymie.

..... – wędrowny śpiewak, twórca dzieła o zdobyciu Troi przez Greków.

..... – jeden z bliźniaków, założyciel miasta na siedmiu wzgórzach.

..... – kupiec z Mekki, założyciel islamu.

Zadanie 3. (0–4 pkt.)

Dopisz do nazw podanych niżej trzech religii nazwy ich świętych ksiąg. Podaj wspólną cechę łączącą wymienione religie.

islam –

judaizm –

chrześcijaństwo –

wspólna cecha –

Tekst do zadań od 4. do 6.

Następnie cesarz na wieść o cudach, jakie Bóg działał przez miłego sobie męczennika Wojciecha, pośpieszył tamże celem pomodlenia się. Doszedł do ziemi Dziadoszan, gdzie z niezmierną serdecznością wyszedł na powitanie Bolesław, przygotowany dla cesarza kwatery w miejscowości zwanej Iława. Widząc z daleka miasto upragnione, szedł doń pobożnie bosymi stopami, a przyjęty z czcią niezwykłą przez biskupa tamtejszego Ungera, wprowadzony został do kościoła, błagając zlanym łzami wstawiennictwa świętego męczennika dla pozyskania sobie łaski Chrystusowej. I niezwłocznie ustanowił tam arcybiskupstwo. Archidiecezję tę powierzył bratu wspomnianego męczennika, Radzimowi, poddając mu Reiberna, biskupa katedry kołobrzesckiej, Poppona krakowskiego, Jana wrocławskiego, wyłączwszy Ungera poznańskiego, a sporządziwszy tamże ołtarz, złożył na nim z niezmierną czcią święte relikwie.

Na podstawie: Gall Anonim, *Kronika polska*.

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Gall Anonim w tym fragmencie kroniki przedstawia

- A. spotkanie cesarza bizantyjskiego z Bolesławem.
- B. przyjazd cesarza do stolicy Polski.
- C. przyjazd Ottona II do Gniezna.
- D. zjazd w ławie.

Zadanie 5. (0–2 pkt.)

Uzupełnij luki w podanych zdaniach.

Pierwsze arcybiskupstwo w Polsce zostało utworzone w

Męczennik, przyrodni brat arcybiskupa Radzima, to święty

Zadanie 6. (0–1 pkt)

Miasto biskupie, którego cesarz nie podporządkował Radzimowi to

- A. Kołobrzeg.
- B. Wrocław.
- C. Kraków.
- D. Poznań.

Tekst do zadań od 7. do 11.

Szybko, zbudź się, szybko, wstawaj!
Szybko, szybko, stygnie kawa!
Szybko, zęby myj i ręce!
Szybko, światło gaś w łazience!
Szybko, tata na nas czeka!
Szybko, tramwaj nam ucieka!
Szybko, szybko, bez hałasu!
Szybko, szybko, nie ma czasu!

Na nic nigdy nie ma czasu...

A ja chciałbym przez kałuże
iść godzinę albo dłużej,
trzy godziny lizać lody,
gapić się na samochody
i na deszcz, co leci z góry,
i na żaby, i na chmury,
cały dzień się w wannie chlapać
i motyle żółte łapać
albo z błota lepić kule
i nie spieszyć się w ogóle...

Chciałbym wszystko robić wolno,
ale mi nie wolno...

Danuta Wawiłow, *Szybko*.

Zadanie 7. (0–1 pkt)

Podkreślone wyrazy zastąp bliskoznacznymi.

Chciałbym wszystko robić wolno (.....),

ale mi nie wolno (.....) .

Zadanie 8. (0–2 pkt.)**Przeczytaj uważnie wiersz, a następnie wykonaj notatkę w tabeli.**

Rzeczywistość	
Marzenia	
Przeszkody w realizacji marzeń	
Główna myśl (idea) wiersza	

Zadanie 9. (0–1 pkt)**Uzupełnij właściwym wyrazem.**

Pierwsza część wiersza jest dynamiczna, a druga -.....

Zadanie 10. (0–2 pkt.)**Dopisz więcej odpowiedzi.**

Dynamiczny charakter tekstu w pierwszej strofie autorka osiągnęła,

- rozpoczynając każdy wers wyrazem „szybko”,

-

-

Zadanie 11. (0–1 pkt)**W tabeli zapisano trzy zdania odnoszące się do wiersza. Podkreśl TAK, jeżeli zdanie jest prawdziwe lub NIE, jeśli jest fałszywe.**

Wiersz posiada refren.	TAK	NIE
W utworze występują rymy parzyste.	TAK	NIE
Wszędzie koniec wersu jest również końcem zdania.	TAK	NIE

Zadanie 12. (0–4 pkt.)**Napisz ogłoszenie zachęcające uczniów do wzięcia udziału w organizowanym w szkole konkursie recytatorskim „Najpiękniejsze wiersze dla dzieci”. Określ wymagania stawiane uczestnikom.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tekst do zadań od 13. do 18.

Niezmierny labirynt korytarzyków, regałów i półek wypełnionych książkami wznosił się po niewidoczny sufit, tworząc ul pełen tuneli, schodków, platform i mostków, które pozwalały się domyślać przeogromnej biblioteki.

Ojciec przykleknął i patrząc mi prosto w oczy, przemówił łagodnym głosem:

- Witamy na Cmentarzu Zapomnianych Książek. To miejsce, Danielu, jest tajemnicą. Każda znajdująca się tu książka posiada własną duszę. I to zarówno duszę tego, kto daną książkę napisał, jak i dusze tych, którzy tę książkę przeczytali i tak mocno ją przeżyli, że zawładnęła ich wyobraźnią. W księgarniach sprzedajemy i kupujemy książki, ale one nie mają właściciela. Każda, którą tu widzisz, była czymś najlepszym przyjacielem.

Na podstawie: Carlos R. Zafon, *Cień wiatru*.

Zadanie 13. (0–1 pkt)

Wypisz z tekstu zdania, w których znajduje się wyjaśnienie, czym różni się księgarnia od biblioteki oglądanej przez bohaterów.

„
.....
.....
.....
..... ”

Zadanie 14. (0–1 pkt)

W tekście nie występują elementy

- A. opisu. B. dialogu. C. opowiadania. D. streszczenia.

Zadanie 15. (0–1 pkt)

W ostatnim zdaniu tekstu podkreśl orzeczenia.

Zadanie 16. (0–1 pkt)

Wypisz z tekstu rzeczownik użyty w wołaczu.

.....

Zadanie 17. (0–1 pkt)

Narysuj wykres ostatniego zdania tekstu.

Zadanie 18. (0–1 pkt)

Ile zdań pojedynczych znajduje się w tekście?

- A. 1 B. 2 C. 3 D. 4

Zadanie 19. (0–2 pkt.)

Ułóż i zapisz zdania, w których wyraz „biblioteka” wystąpi w znaczeniu

- zbioru książek -
- budynku -
- mebla -

Zadanie 20. (0–2 pkt.)

Wybierz z ramki i wpisz we właściwy nawias nazwy słowników, z których pochodzą wyrazy hasłowe.

- biblioteka *z III* „instytucja oświatowa poświęcona gromadzeniu i przechowywaniu księgozbioru w celu publicznego użytkowania” (.....)
- bibliofil <*biblio-* + gr. *philos* = przyjaciel> miłośnik, znawca, zbieracz książek, zwłaszcza cennych i rzadkich dzieł (.....)
- biblioteka –ece; biblioteka domowa, ale: Biblioteka Narodowa (.....)
- biblioteka → księżnica (.....)

Słownik wyrazów obcych, Słownik wyrazów bliskoznacznych,
Słownik języka polskiego, Słownik ortograficzny

Zadania od 21. do 26. do lektury: J. R. R. Tolkien *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.

Tekst do zadań 21. i 22.

Miał rysy twarzy szlachetne i piękne, był silny jak wojownik, mądry jak czarodziej, dostojny jak król, a łagodny jak pogoda latem.

J. R. R. Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.

Zadanie 21. (0–1 pkt)

Tekst jest opisem

- A. elfa.
- B. goblina.
- C. hobbita.
- D. krasnoluda.

Zadanie 22. (0–2 pkt.)

Przekształć tekst, zamieniając człony użytych porównań na rzeczowniki będące nazwami zwierząt.

Miał rysy twarzy szlachetne i piękne, był silny jak

.....
.....

Zadanie 23. (0–1 pkt)

Podkreśl imiona bohaterów powieści *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.

Aragorn, Bard, Beorn, Bilbo, Elrond, Frodo, Gandalf, Gimli, Kili, Legolas, Thorin, Smaug

Zadanie 24. (0–2 pkt.)

Podaj rozwiązanie zagadek, które Gollum zadał hobbitowi.

- *Nie oddycha, a żyje,
nie pragnie, a wciąż pije.*
- *Pudełko bez zawiasów, klucza ani wieka,
a przecież skarb złocisty w środku skryty czeka.*

Zadanie 25. (0–1 pkt)

Bilbo nie uczestniczył w

- A. bitwie pięciu armii pod Górą.
- B. wędrówce przez Góry Mgliste.
- C. walce ze Smaugiem w Esgaroth.
- D. wędrówce przez Mroczną Puszcę.

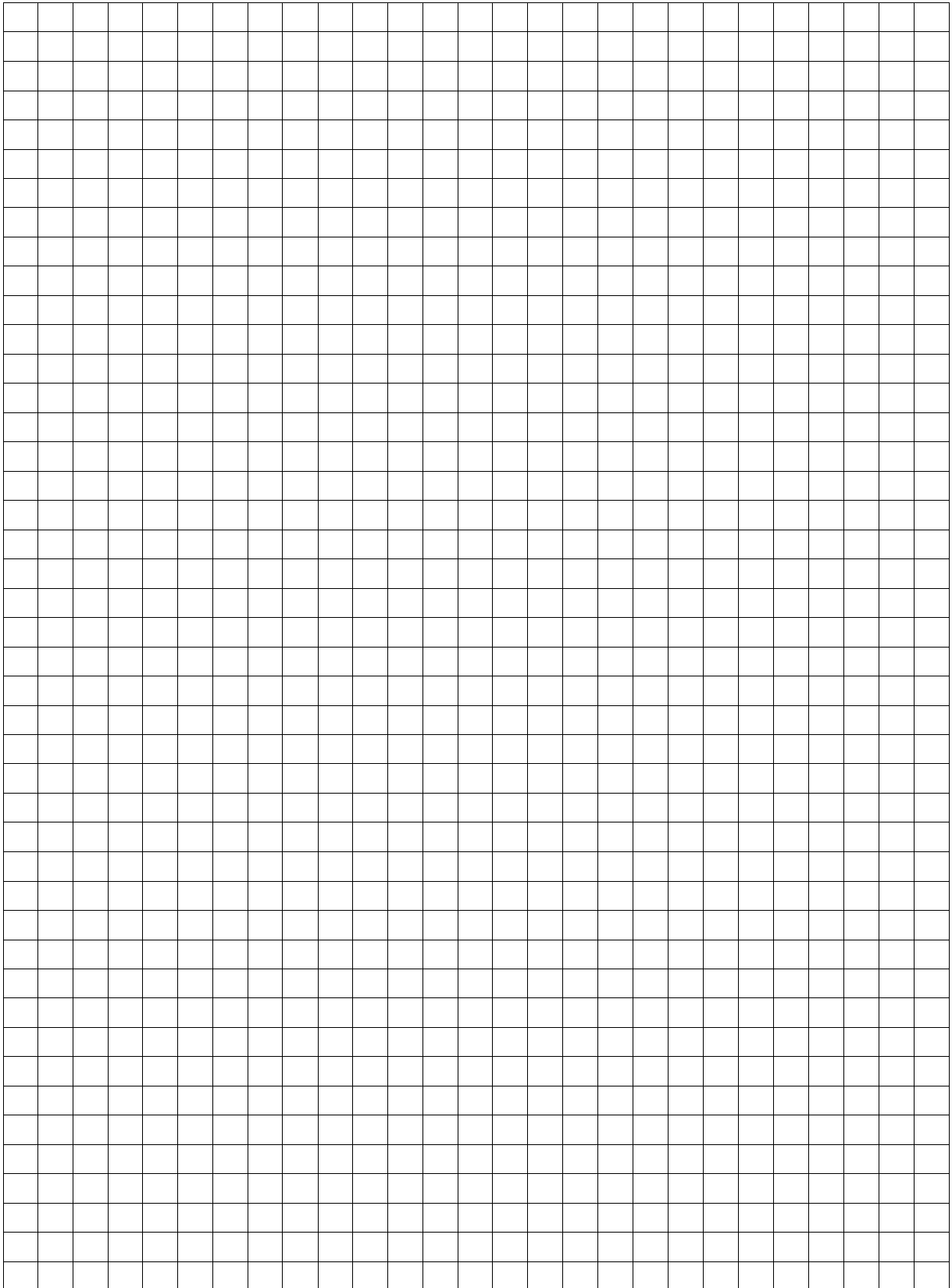
Zadanie 26. (0–7 pkt.)

Napisz pracę na temat: „Bilbo Baggins – bohater, który nie chciał być bohaterem”.

Pamiętaj, że Twoja wypowiedź powinna zająć co najmniej 20 linijek.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

BRUDNOPIS

Karta odpowiedzi z kryteriami punktacji

Klucz do zadań otwartych zawiera **propozycje** odpowiedzi. Należy zaliczyć uczniowi **każdą odpowiedź prawidłową, nawet jeżeli nie została zamieszczona w poniższym kluczu.**

Nr zadania	Prawidłowa odpowiedź	Liczba pkt.	Kryteria
1.	Egipt – budowle: piramidy, osiągnięcia naukowo – techniczne: hieroglify, kalendarz słoneczny. Mezopotamia – budowle: zikkurat, osiągnięcia naukowo – techniczne: pismo klinowe, system dziesiętny i sześćdziesiąty. Chiny – budowle: Wielki Mur, osiągnięcia naukowo – techniczne: papier, igła magnetyczna.	0–3	Po 1 punkcie za 3 poprawne wpisy dotyczące każdej z cywilizacji.
2.	Kolejno: Spartakus, Homer, Romulus, Mahomet	0–2	Za cztery właściwe odpowiedzi – 2 pkt, za trzy właściwe odpowiedzi – 1 pkt.
3.	Kolejno: Koran, Tora, Biblia (Pismo Święte) Wspólna cecha: wiara w jednego Boga, monoteizm	0–4	Za każdą właściwą odpowiedź – 1 pkt.
4.	B	0–1	
5.	Gnieźnie, Wojciech	0–2	Za każdą właściwą odpowiedź – 1 pkt.
6.	D	0–1	
7.	Chciałbym wszystko robić <u>bez pośpiechu</u> , ale mi <u>nie pozwalają/zabraniają</u> ...	0–1	
8.	Przykładowo: <u>Rzeczywistość</u> : narzucony pośpiech, brak czasu, nuda, przymus wykonywania nie lubianych czynności <u>Marzenia</u> : możliwość cieszenia się drobiazgami, wykonywanie czynności dających przyjemność, sprawiających radość <u>Co przeszkadza w realizacji marzeń</u> : nadmierne tempo życia dorosłych, konieczność nadążania ze wszystkim w domu i pracy, obawa przed niepowodzeniem, stres <u>Główna myśl wiersza</u> : życie w ciągłym pośpiechu nie pozwala cieszyć się codziennością dorośli i dzieci pozostają w konflikcie, bo mają inne potrzeby i pragnienia	0–2	Za notatki we wszystkich rubrykach tabeli, świadczące o trafnym odczytaniu wiersza – 2 pkt. Za trafne, ale zbyt schematyczne (np. jednowyrazowe) notatki w każdej rubryce, pominięcie którejś lub nie w pełni trafne odczytanie sensu wiersza – 1 pkt.
9.	... statyczna/powolna	0–1	
10.	- rytmizując wiersz - używając trybu rozkazującego - używając zdań rozkazujących - używając zdań wykrzyknikowych - stosując powtórzenia - kończąc zdania wykrzyknikiem - budując krótkie zdania/wypowiedzenia - dzięki nagromadzeniu czasowników	0–2	Za podanie przynajmniej dwóch poprawnych odpowiedzi – 2 pkt. Za podanie jednej poprawnej lub jednej poprawnej i jednej błędnej odpowiedzi – 1 pkt. Uwaga! Przyznajemy 2 pkt. tylko za bezbłędną odpowiedź. Jeżeli jedna odpowiedź jest poprawna, a kilka błędnych, przyznajemy 0 pkt.
11.	Wiersz posiada refren. – NIE W utworze występują rymy parzyste. – TAK Wszędzie koniec wersu jest również końcem zdania. - NIE	0–1	Za wszystkie poprawne odpowiedzi.
12.	Dyrekcja Szkoły Podstawowej nr 100 w Będzinie zaprasza uczniów klas IV – VI do wzięcia udziału w organizowanym przez naszą szkołę konkursie recytatorskim „Najpiękniejsze wiersze dla dzieci”. Konkurs rozpocznie się w bibliotece szkolnej 25 stycznia 2011 r. o godzinie 13.00.	0–4	I. Za podanie pełnej informacji: organizowanie konkursu o nazwie ..., organizator, miejsce, uczestnicy, wymagania wobec uczestników, termin konkursu (termin zakończenia zapisów) – 2 pkt. Za podanie tylko informacji o rodzaju konkursu, organizatorze, terminie i miejscu - 1 pkt.

	<p>Uczestnicy powinni przygotować recytację jednego wiersza (3-5 minut). Zapisy w bibliotece. Termin zapisów mija 20 stycznia. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody książkowe.</p>		<p>Uwaga! Podanie organizatora i miejsca odbywania konkursu może brzmieć: „odbędzie się w naszej szkole” itp.. II. Za pisemną formę zachęty do wzięcia udziału w konkursie – 1 pkt. III. Za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną (dopuszczalne łącznie 2 błędy) – 1 pkt.</p>
13.	<p>Każda znajdująca się tu książka posiada własną duszę. W księgarniach sprzedajemy i kupujemy książki, ale one nie mają właściciela. Każda, którą tu widzisz, była czyimś najlepszym przyjacielem.</p>	0–1	<p>Za wypisanie (zacytowanie) co najmniej dwóch ostatnich zdań tekstu.</p>
14.	D	0–1	
15.	widzisz, była przyjacielem	0–1	
16.	Danielu	0–1	
17.	<p>__1a__ __1b__ N__2__N</p>	0–1	<p>Uwaga! Punktujemy poprawny wykres. Podanie (poprawnej bądź błędnej) nazwy zdania nie wpływa na punktację.</p>
18.	C	0–1	
19.	<p>Np.: Nasza domowa biblioteka składa się z książek rodziców, moich oraz książeczek brata. Często odwiedzam bibliotekę osiedlową. Na moje książki mam w pokoju własną bibliotekę.</p>	0–2	<p>Za wszystkie poprawnie ułożone zdania – 2 pkt. Za dwa poprawnie ułożone zdania – 1 pkt.</p>
20.	<p>W kolejności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słownik języka polskiego • Słownik wyrazów obcych • Słownik ortograficzny • Słownik wyrazów bliskoznacznych 	0–2	<p>Za wszystkie poprawne odpowiedzi – 2 pkt. Za trzy poprawne odpowiedzi – 1 pkt.</p>
21.	A	0–1	
22.	<p>Miał rysy twarzy szlachetne i piękne, był silny jak byk, mądry jak sowa, dostojny jak lew, a łagodny jak baranek.</p>	0–2	<p>Za wszystkie poprawnie przekształcone porównania – 2 pkt. Za 3 poprawnie przekształcone porównania – 1 pkt. Uwaga! Uczeń może użyć innych, trafnie dobranych nazw zwierząt.</p>
23.	Bard, Beorn, Bilbo, Elrond, Gandalf, Kili, Thorin, Smaug	0–1	<p>Za wszystkie tylko poprawne odpowiedzi.</p>
24.	ryba, jajko	0–2	
25.	C	0–1	
26.	<p>Wypowiedź pisemna o dowolnej, wybranej przez ucznia, formie (opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, charakterystyka, rodzaj rozprawki), spójna kompozycyjnie i poprawna językowo.</p>	0–7	<p>I. Zgodność z tematem - przedstawienie Bilba Bagginsa jako bohatera mimo woli (0-3 pkt.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wypowiedź, przedstawiająca liczne (cztery i więcej) przykłady przygód Bilba, w których wykazał się odwagą, bohaterstwem, pomysłowością; przy jednoczesnym działaniu wbrew swojej naturze – 3 pkt. 2. Wypowiedź ograniczająca się do podania 2-3 przykładów, ukazująca sprzeczności między działaniem a usposobieniem bohatera – 2 pkt. 3. Wypowiedź schematyczna, ograniczająca się do podania 2-3 przykładów, ukazująca sprzeczności, ale zawierająca nieścisłości, wynikające z niedokładnej znajomości lektury – 1 pkt. 4. Wypowiedź zawierająca liczne błędy rzeczowe (nieznajomość lektury), w której uczeń nie przedstawił

		<p>sprzeczności między działaniem a usposobieniem bohatera – 0 pkt.</p> <p>II. Spójność kompozycyjna oraz logiczne uporządkowanie tekstu – 1 pkt.</p> <p>III. Poprawność językowa (dopuszczalne dwa błędy) – 1 pkt.</p> <p>IV. Poprawność ortograficzna (dopuszczalne dwa błędy) – 1 pkt.</p> <p>V. Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne trzy błędy) – 1 pkt.</p> <p>Uwaga! Przyznajemy punkty za kryteria II - V, jeżeli uczeń zapisał co najmniej 20 linijek, a w kryterium I otrzymał co najmniej 1 pkt.</p>
--	--	---